

DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZENIA WYCHOWANKÓW POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ ODDZIAŁ ELEKTRYKÓW OD 1958 R. DO DZIŚ

Krzysztof KOLONKO

Projektowanie, Ekspertyzy, Wykonanie ELKOL Gliwice
tel. 32 230 97 71 e-mail: elkol.kkolonko@wp.pl

Streszczenie: W artykule przedstawiono historię i cele powołanego w 1958 r. przez absolwentów Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej Stowarzyszenia Wychowanków. Organizacja nie tylko zwołuje Zjazdy absolwentów ale również utrwała pamięć o wychowawcach i wychowankach Wydziału, poprzez udział w staraniach o tablice pamiątkowe profesorów, wydawnictwa i wspomnienia. Szczególną uwagę poświęcono wybitnemu elektrykowi prof. Stanisławowi Fryzemu.

Słowa kluczowe: historia Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej, działania na rzecz absolwentów, członkowie honorowi.

1. SŁOWO O STOWARZYSZENIU

1.1. Powstanie stowarzyszenia

W roku 1958 z inicjatywy absolwentów Wydziału z lat 1949-1953 powstało Koło Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej. Pragnęli oni utrzymać łączność z uczelnią i jej władzami oraz podtrzymać nawiązane podczas studiów więzi koleżeńskie. Pierwszy Zjazd przyjął statut Koła, w którym między innymi zapisano odbywanie Walnych Zjazdów co cztery lata, w roku olimpiady. Koło Elektryków weszło w skład Stowarzyszenia jako pierwsze.

1.2. Cele stowarzyszenia

Celem Stowarzyszenia według statutu jest:

- skupienie – w ramach Stowarzyszenia – wychowanków Politechniki Śląskiej dla utrzymania i stałego pogłębiania więzi koleżeńskich, pielęgnowania tradycji zawodu oraz zasad etyki zawodowej,
- organizowanie pomocy naukowo-technicznej i samokształceniowej dla członków,
- utrzymanie łączności z Politechniką Śląską i współpraca dla dalszego jej rozwoju, w szczególności poprzez poszerzenie kontaktów wychowanków z uczelnią, macierzystymi wydziałami i instytutami,
- rozwój różnych form opieki nad młodszymi absolwentami Politechniki Śląskiej rozpoczynającymi prace zawodową,
- organizowanie opieki i pomocy materialnej dla członków oraz rodzin po zmarłych członkach Stowarzyszenia.

1.3. Organizacja i zarząd Stowarzyszenia

Pierwszym prezesem Koła w 1958 r. został wybrany mgr inż. Józef Tomaszewski, a od 1972 r. prezesem był mgr inż. Tadeusz Lipiński pełniący tę funkcję do 2008 r. Organizowanie co cztery lata Zjazdów Wychowanków stało się jedną ze stałych form pracy Koła. Programy Zjazdów,

oprócz zebrań sprawozdawczo-wyborczych (wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej), obejmują część dydaktyczną oraz część towarzyską. Zjazdy odbywają się regularnie co cztery lata oraz nadzwyczajnie w latach jubileuszu Wydziału Elektrycznego.

W 1986 r. Stowarzyszenie opracowało nowy statut, wprowadzając w schemat organizacyjny „Oddziały Stowarzyszenia”, jako komórki działania przy poszczególnych wydziałach czy instytutach na prawach wydziału. W ten sposób Koło zmieniło nazwę na Oddział Elektryków.

W 2008 r. na XV Walnym Zjeździe prezesem został wybrany mgr inż. Krzysztof Kolonko, pełniący tę funkcję do dziś. Aktualnie członkami zarządu są:

Krzysztof Kolonko – Prezes, Andrzej S. Grabowski – Wiceprezes, Marian Pasko – Wiceprezes, Barbara Huchla – Sekretarz, Robert Szymaszek – Skarbnik, Wiesław Matulka – przew. zespołu organizacyjnego, Iwo Cholewicki – kronikarz i członkowie: Marek Błażniak, Joanna Janus-Jurczyk, Jan Kapinos, Michał Płonka, Henryk Spierewka, Janina Szymanowicz, a członkami Komisji Rewizyjnej są: Kazimierz Gierlotka, Krzysztof Dębowski.

Wymienić należy jeszcze kol. Alicję Hordyniak prowadzącą sekretariat i księgowość oraz zawsze chętnego do działalności kol. Ludwika Pinko.

Niestety odeszli nasi koledzy, aktywni działacze. W dniu 29 maja 2019 r. zmarł Mirosław Krzakiewicz, a w dniu 9 sierpnia 2019 r. zmarł długoletni prezes Tadeusz Lipiński.

Szkoda, że z powodu pandemii Covid 19 w roku 2020 Zjazd się nie odbył. Było niemożliwością zarezerwowanie sali na zjazd i restauracji czy stołówki na spotkanie koleżeńskie.

Rys. 1. XVI Walny Zjazd – 2012 r.

2. DZIAŁANIA NA RZECZ CZŁONKÓW I ŚRODOWISKA ELEKTRYKÓW

2.1. Odnowienie immatrykulacji

Na prośbę członków Oddziału Elektryków, wzorem innych uczelni, wprowadzono uroczystość odnowienia immatrykulacji. W dniu 28 września 2001 roku akt odnowienia otrzymali Koleżanki i Koledzy, którzy rozpoczęli studia w latach 1945-1951 i zgłosili swój udział w tej miłej uroczystości. Podczas uroczystości 60-lecia Wydziału akty immatrykulacyjne otrzymały roczniki 1952-1954, podczas XV Zjazdu w roku 2008 studenci z rocznika 1955-1958, w roku 2012 studenci z rocznika 1959-1962, a w roku 2016 studenci z rocznika 1963-1966.

Rys. 2. Odnowienie immatrykulacji na XVII Walnym Zjeździe

2.2. Działalność towarzyska

W 1994 r. powstała inicjatywa organizowania balów noworocznych. Komisja organizacyjna podjęła temat i przez cztery lata mieliśmy bardzo udane imprezy. Potem po małej przerwie inicjatywę przejął samorząd studencki. Należy też wspomnieć o kilkuletniej działalności Zarządu Oddziału w zakresie organizacji letnich wypraw elektryków w najwyższe góry Europy. Wszystko rozpoczęło się na przełomie zimy i wiosny 1997 r. Na zebraniu zarządu kol. Zofia Cichowska zaproponowała: „zorganizujmy wycieczkę na Capri”, a kol. Andrzej S. Grabowski dodał: „jak mamy jechać tak daleko, to jedźmy też na Sycylię”. Tak powstał pomysł pierwszej wyprawy „Szlakiem wulkanów”. Co roku organizowano kolejne wyprawy i w sumie jeszcze siedem. W organizowanych wyprawach wzięło udział łącznie 140 osób. W listopadzie po każdej wyprawie odbywało się spotkanie towarzyskie uczestników, na którym prezentowano zdjęcia i filmy nakręcone na wyprawie.

Oprócz Zjazdów statutowych niektóre roczniki organizują co jakiś czas swoje spotkania np. w Beskidach. Na szczególną uwagę zasługują roczniki: 1945-1950, 1951-1956 oraz 1965-1971 mające swoje stałe zespoły organizacyjne i regularne spotkania, co dwa lata. Regularne spotkania odbywają byli mieszkańcy Domu Akademickiego przy ul. Ks. Marcina Strzody. W ostatnich latach spotykają się w Gliwicach także najmłodsze roczniki, które ukończyły studia w latach 2000-2003. Spotkania te gromadzą coraz większą liczbę uczestników, ostatnie odbyło się 14 grudnia 2013 r. i spotkało się ponad 86 absolwentów (choć wcześniej gromadziły ich więcej).

Od 1972 roku prowadzona jest przez kol. Iwo Cholewickiego Kronika Oddziału bogato ilustrowana

zdjęciami z kolejnych Zjazdów statutowych i innych wydarzeń związanych z istnieniem stowarzyszenia.

2.3. Konkurs na najlepszą pracę dyplomową

Stowarzyszenie Wychowanków ściśle współpracuje z władzami dziekańskimi, Stowarzyszeniem Elektryków Polskich, Polskim Towarzystwem Elektrotechniki Teoretycznej i Sosowanej. Oddział Gliwicki SEP w 1968 roku zainicjował coroczne konkursy na najlepszą pracę dyplomową z zakresu elektryki. Biorą w nich udział absolwenci Wydziału Elektrycznego, Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz Górnictwa, Inżynierii Bezpieczeństwa i Automatyki Przemysłowej (specjalność elektryfikacja górnictwa). Prace dyplomowe do konkursu typują poszczególne katedry. Absolwenci w czasie sesji naukowej prezentują swoje prace, a komisja pod przewodnictwem prezesa Oddziału SEP ustala kolejność miejsc i wysokość nagród pieniężnych. Fundatorami nagród są SEP i Stowarzyszenie Wychowanków oraz od kilku lat Śląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.

2.4. Pamięć o prof. St. Fryze i innych

Na zebraniu w dniu 22.10.2008 r. podjęto uchwałę o staraniach nadania w Gliwicach jednej z ulic imienia prof. St. Fryzego. Pismo skierowano do władz dziekańskich i władz miasta. Starania zakończyły się sukcesem i jednemu z rond gliwickich nadano imię Prof. Stanisława Fryzego (skrzyżowanie ulic Daszyńskiego, Sowińskiego i Mickiewicza).

Rys. 3. Rondo im. Prof. St. Fryzego

Podjęto działania o opiekę nad grobami naszych nauczycieli. Dnia 27.10.2010 r. w lokalnej gazecie „Nowiny Gliwickie” ukazała się wzmianka pt: „Groby nie do zapomnienia” z informacją, że można się zwrócić do Urzędu Miejskiego z wnioskiem o instytucjonalne objęcie opieką takiego grobu. Grób St. Fryzego jest opłacony do 2004 r., a żony Anny do 2014 r. Zarząd Stowarzyszenia Wychowanków Oddział Elektryków pismem z dnia 1 lutego 2011 r. zwrócił się z wnioskiem o przejęcie opieki nad grobem Państwa Fryzów. Starania w 2014 r. zostały uwieńczone sukcesem i grób Anny i Stanisława Fryzów został wpisany do ewidencji miejsc pamięci województwa śląskiego pod nr 12/92 i zwolniony z opłat.

Podjęto również inicjatywę wydania monografii poświęconej postaci jednego z najwybitniejszych elektrotechników, pionierowi tej dziedziny nauki i techniki, patriotcie, wychowawcy wielu pokoleń polskiej młodzieży akademickiej, profesorowi Stanisławowi Fryzemu. Promotorem tej inicjatywy był prof. Marian Pasko. Zarząd Stowarzyszenia Wychowanków wsparł tę inicjatywę.

Rys. 4. Okolicznościowa monografia o prof. St. Fryzem

Monografia, której okładka została zamieszczona na rysunku 4 powstała w 2009 roku pod honorowym patronatem Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (PTETiS) i Stowarzyszenia Elektryków Polskich (SEP).

Corocznie Zarząd bierze udział i wspiera sympozja międzynarodowego Dnia Elektryki i z tej okazji wspomina naszych profesorów.

Kolejną inicjatywą jest współfinansowanie i koordynacja działań organizacyjnych związanych z tablicami upamiętniającymi naszych wychowawców. Odświeżenie tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Wilibalda Winklera odbyło się 30 października 2014 r. Odświeżenie dwóch tablic poświęconych prof. Antoniemu Boguckiemu i prof. Zygmuntowi Nowomiejskiemu odbyło się 28 października 2015 r.

3. DZIAŁANIA NA RZECZ WYRÓŻNIANIA I UTRWALANIA PAMIĘCI ELEKTRYKÓW

Jedną z form wyróżnienia, nie tylko naszych członków, szczególnie zasłużonych nie tylko dla Stowarzyszenia, ale i dla rozwoju nauki lub przemysłu, jest nadawanie Im przez Walne Zgromadzenie Oddziału, na wniosek Zarządu Oddziału, godności Członka Honorowego. Przez ponad 64 lata działalności Oddziału nadano tę godność 72 osobom. Poniżej lista członków honorowych w porządku alfabetycznym:

Joachim Bargiel, Jerzy Barglik, Zbigniew Białkiewicz, Kazimierz Bisztyga, Antoni Bogucki, Iwo Cholewicki, Zofia Cichowska, Zofia Czosnek-Szczepanik, Krzysztof Dębowski, Władysław Gawliński, Jerzy Gembalski, Kazimierz Gierlotka, Tadeusz Glinka, Zygmunt Gogolewski, Andrzej S. Grabowski, Maria Graczyk, Filomena Grodzicka, Bogusław Grzesik, Jerzy Hickiewicz, Alina Hordyniak, Mieczysław Janik, Joanna Janus-Jurczyk, Zbigniew Jasicki, Jan Kapinos, Marian Kolmer, Krzysztof Kolonko, Tomasz E. Kołakowski, Krzysztof Kluszczyński, Władysław Kołek, Henryk Kowalowski, Jacek Krywult, Zygmunt Kuczewski, Tadeusz Lipiński, Jacek Łoziński, Jan Manitus, Wiesław Matulka, Janusz Mierzwiński, Marian Mikrut, Roman Miksiewicz, Marian Miłek, Władysław Mizia, Lucjan Nehrebecki, Marian Pasko, Władysław Paszek, Ludwik Pinko, Edmund Piotrowski, Antoni Plamitzer, Mieczysław Pluciński, Jan Popczyk, Wincenty Podlacha, Mieczysława Prażewska, Zygmunt Rozewicz, Marian Sandelewski, Marian Sauczek, Andrzej Sielski, Paweł Sowa, Jerzy Sowiński, Henryk Spierewka, Tadeusz Stępniewski, Janina Szymanowicz, Karol Szytyper, Robert Szymaszek, Lech Topór-Kamiński, Halina Towpik, Zdzisław Trybalski, Henryk Tunia, Piotr Wach, Wojciech Wajda, Stefan Węgrzyn, Wilibald Winkler, Karol Wolski, Tadeusz Wróbel, Tadeusz Zagajewski.

4. PODSUMOWANIE.

Ponad 64 lata istnienia Stowarzyszenia Wychowanków Oddział Elektryków w dużym stopniu przyczynił się do integracji absolwentów Wydziału. Podczas Zjazdów nawiązało się szereg kontaktów towarzyskich i koleżeńskich. Stowarzyszenie służy również pomocą organizacyjną przy uroczystościach jubileuszowych Wydziału Elektrycznego. Zarząd bierze również udział w immatrykulacji nowych roczników. Wydane w 1996 r. Anegdota i wspomnienia uznano za jeden z najlepszych skryptów.

5. BIBLIOGRAFIA.

1. Anegdota i wspomnienia. „Profesor Fryze i inni – Ci, którzy zrobili z nas elektryków”. Gliwice 1996, 2005. Wydanie staraniem Oddziału Elektryków.
2. Praca Komitetu Redakcyjnego pod przewodnictwem T.E. Kołakowskiego. Profesor dr inż. Stanisław Fryze (1885-1964) Pionier Elektrotechniki Nauczyciel i Wychowawca wielu pokoleń polskiej młodzieży akademickiej. Katowice 2009/2010.

ACTIVITIES OF THE SILESIAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY ASSOCIATION ELECTRICIANS FACULTY FROM 1958 TO TODAY

The article presents the history and goals of the Alumni Association established in 1958 by graduates of the Faculty of Electrical Engineering of the Silesian University of Technology. The organization not only convenes the Alumni Reunions, but also preserves the memory of the teachers and pupils of the Faculty by participating in efforts to obtain memorial plaques for professors, publications and memoirs. Particular attention was paid to the outstanding electrician prof. Stanisław Fryze.

Keywords: history of the Association of Alumni of the Silesian University of Technology, activities for the benefit of alumni, honorary members.